Štev. 78. V Trstu, v petek, dne 30. aprila 1915. Letnik II.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Odjatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24·—
za pol leta . . . . . „ 12·—
za tri mesece . . . . . „ 6·—
Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5·20
za pol leta . . . . . „ 2·60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . *mm* po 10 vin
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . *mm* po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5·—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2·—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnine in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilični račun št. 841.652.

V Karpatih mir. - Operacije na Galipoljskem polotoku in v morski ožini se nadaljujejo.

Vojni položaj.

DUNAJ, 29. (Cenz.) Skoro napravlja vtis, kakor da bi se Rusi po težkih porazih v Karpatih še vedno ne odpomogli. Delni napadi kakor včerajšnji v Oporski dolini, kažejo, da se sovražnik pri bojih za Kobilo ni upal lotiti nobenih večjih akcij. Ali pa pride morda v bližnjih dneh do kake izpremembe?

Nemško ofenzivno gibanje v guberniji Suwalki se nadaljuje z uspehom; morda zvemo v kratkem o večjih rezultatih.

Na zapadni fronti krvavijo Francozi in Angleži v trdnem prizadevanju, da bi pridobili nazaj izgubljene postojanke pri Ypernu; reakcija, ki nastopi po teh izgubonosnih naskokih, zamore dovesti za Nemce do nadaljne pridobitve na ozemlju. Naši zavezniki so obdržali vse v zadnjih dneh prisvojene znatne uspehe. (Tagespost.)

Uspešni boji v Bukovini.

ČERNOVICE, 29. (Cenz.) Po srditih artiljerijskih bojih so Rusi izpraznili Bojan, zadnje oporišče sovražnih postojank. Učinki naših možnarjev so bili uničujoči. Sovražnik je bil vsled napada tako presenečen, da je imel ruski generalni štab komaj dovolj časa za beg.

BUKAREŠT, 29. (Cenz.) »Universul« **poroča: Novosielico, ki se je nahajala že dolgo v ruskih rokah, so zopet zasedle avstroogrske čete.**

BUKAREŠT, 29. (Cenz.) »Adeverul« poroča z bukovinske meje: Artiljerijski dvoboj med Avstrijci in Rusi na besarabski meji se tudi ta teden nadaljuje z neznanjšano srditostjo. Avstrijska artiljerija je spravila na fronto veliko število topov velikega kalibra. V ozemlju severno od Črnovic je avstrijska artiljerija kljub premoči nasprotnika na boljšem. Vsi napori Rusov, da bi uničili nasprotno artiljerijo, so bili brezuspešni. V Černovicah je običajno življenje; vsak gre po svojem poslu in tudi dovoz živil je zadosten.

ČERNOVICE, 28. (Cenz.) Ponesrečeno obstreljevanje Černovic z bombami se je v torek, 20. t. m., končalo usodepolno za ruskega letalca. Potem ko je vrgel ruski aeroplan na mesto tri bombe, je pobegnil, zasledovan od naših baterij, proti ruski meji. Letalec pa je najbrže zgubil orijentacijsko možnost in je zašel v naš ogenj. V tem trenotku se je dvignil nemški golob, da zasleduje sovražnega letalca. Obe letali ste se močno približali in vsak letalec je skušal priti nad svojega nasprotnika. Končno se je našemu letalcu posrečilo zadeti nasprotnika. Rusko letalo je padlo na tla in se razbilo. Voditelj letala je bil istočasno od naših baterij smrtno zadet. Našli so pri njem važne zaznamke.

V četrtek, 22. t. m., ob ½8 zjutraj, so bile Černovice zopet presenečene od nekega sovražnega letalca. Letalo je prihajalo z največjo hitrostjo od Novosielice in obkroževalo potem dalje časa zapadni del mesta. Kmalu nato so padle na več straneh bombe. Ena je padla v bližini vojašnice, ne da bi eksplodirala, druga je letela nad vladnim poslopjem, a je zgrešila svoj cilj in padla v Rapfovo ulico, kjer je eksplodirala, ne da bi napravila kako škodo. Tretja bomba je padla v bližino kolodvora, a ni eksplodirala. Letalec se je nato dvignil visoko v zrak in odletel v isti smeri, odkoder je prišel. Kakor razvidno, sovražni letalec torej ni imel dosti sreče z bombami.

ŽENEVA, 29. (Cenz.) Petrograjski posebni poročevalec »Tempsa« brzojavlja: Vsled razdelitve ojačenj na avstrijski fronti, je bil ruski generalni štab primoran, da je vnovič nekoliko zakrivil rusko fronto. Rusko krilo v vzhodni Galiciji in v Bukovini je bilo pomaknjeno nekoliko nazaj. Da preprečijo rusko prodiranje, so namreč nasprotniki z močnim pritiskom na krilih skušali oslabiti Ruse.

Potopitev križarke „Leon Gambetta".

SIRAKUZ, 29. (»Agenzia Stefani«). Ob 5. uri popoludne je dospel semkaj mornariški transportni parnik »Eritrea«, ki je dovel 110 rešencev z »Leon Gambetta«. Mej temi je 9 podčastnikov. Rešenci se počutijo dobro. Pristaniški kapitan se je podal na krov ladje, da se dogovori glede izkrcanja, ki se izvrši nabrže jutri.

Uspehi avstro-ogrskih podvodnikov.

BEROLIN, 29. (Kor.) Kakor berolinsko tako izraža tudi provincijalno časopisje svoje veliko veselje na vspehu avstro-ogrskih podvodnikov.

»Magdeburger Zeitung« piše: Nepozabljeno ostane zavezniškemu brodovju, da je — ko sta »Goeben« in »Breslau« ležala v pristanišču Mesinskem, obkrožena od angleškega brodovja — avstro-ogrski poveljnik mornarice v Puli izdal z navdušenjem pozdravljani alarmni klic na avstro-ogrske ladje, naj pomagajo nemškim zaveznikom.

List primerja neznatne čine francoske premoči na Adriji z dosedanjimi vspehi avstro-ogrske mornarice ter zaključuje: Z odkritim veseljem čestitamo zavezniški mornarici na vspehu, ki kaže, da v avstro-ogrskem U-orožju živi tisti duh, ki je dobil v imenu Weddingen najlepši znak. Veselje naših zaveznikov je tudi naše veselje. Tegetthoff, zmagovalec pri Helgolandu in Visu, je dobil sebe vrednih vnukov.

Vojna Turčije proti trosporazumu.

Boj za Dardanele.

CARIGRAD, 29. (Kor.) Glavni stan poroča: Sovražnik, ki se je izkrcal v okolici Kum-Kaleha, je bil kljub prizadevanju, da bi se pod zaščito vojnih ladij vzdržal na kopnem, popolnoma pregnan. Na anatolskem obrežju Dardanel ni nobenega sovražnika več.

Pri Kabatepe se nahajajoče čete se poskušajo pod zaščito vojnih ladij trdovratno vzdržati tamkaj.

Z ostalih točk polotoka je bil sovražnik pregnan.

Včeraj je ogenj naših baterij poškodoval francosko oklopnico »Jeanne d'Arc«, ki se je vsled požara na krovu umaknila proti Tenedu.

Pri vhodu v morsko ožino je bil včeraj potopljen neki angleški rušilec torpedovk.

Dne 27. t. m. od 16 oklopnic in številnih rušilcev torpedovk izvršeni napad na naše sprednje baterije ob morski ožini, se je končal kakor sledi: Vsled bombardiranja naših baterij in naših infanterijskih okopov, ki je trajalo do večera in je bilo izstreljenih več tisoč krogelj, je bilo par vojakov lahko ranjenih. Dve transportni ladji pred Siddi-il-Bahrom ste bili večkrat zadeti. Potopili smo celo vesto šalup in veslarskih čolnov, ki so bili napolnjeni z vojaki. Oklopnici »Majestic« in »Triumph« ste se poškodovani umaknili iz bojne linije.

Že dva dni ni sovražno brodovje izvršilo nobenega poizkusa proti morski ožini.

Na ostalih bojiščih ni zaznamovati ničesar važnejšega.

CARIGRAD, 29. (Kor.) Kakor je »Teswir I. Ekiar« doznal od Dardanel, so kroglje turških baterij poškodovale angleško vojno ladjo »Vengeance«.

HAAG, 29. (Cenz.) Po poročilih iz Le Havra se nahaja v vodovju Lemna sto velikih oceanskih parnikov transatlanske družbe in družbe Messageries maritimes. Pri Tenedu se je nahajalo prejšnji teden brodovje, obstoječe iz 32 bojnih ladij. Domneva se, da je izkrcana armada proti Dardanelam močna nad 50.000 mož. Del izkrcevalne armade iz Aleksandrije bo odveden proti Smirni, kjer se ceni turške čete le na 3.000 mož. Na otoku Lemnu je bilo izkrcanih 16 baterij francoskih 75 milimeterskih topov.

ŽENEVA, 29. (Cenz.) Francoski admiral Guipratte, ki je nujno pričakoval »Gambetto« pri Dardanelah, zahteva sedaj najnovejšo 14.000 tonsko oklopnico. Mornariški minister je prepustil odločitev tozadevno ministrskemu svetu.

Ogorčenje v Turčiji proti Angliji.

CARIGRAD, 29. (Kor.) Turško časopisje izraža svoje živahno ogorčenje radi obsodbe muftija v Tenedosu na smrt ter hudo napada Anglijo, ki je s tem zopet pokazala svoje sovraštvo proti izlamu, ki se mu hoče kazati prijatelja. Listi izražajo svoje začudenje, da je ravno Anglija, ki si trdovratno prizadeva, da bi forcirala Dardanele za ruski račun, in izražajo ogorčenje, ki jih ta sovražni napad na posest kalifata vzbuja v vsem muzelmanskem svetu. Ali — tako dostavljajo listi — Anglija se bo kmalu kesala.

Z zapadnega bojišča.

LONDON, 29. (Kor.) »Times« so izvedele iz severne Francoske, da je vsled zadnjih bojev opustošenje Yperna sedaj popolno. Tržnica za sukno je baje porušena in komaj da stoji še kaka hiša. Popperinghe je tudi močno trpel. Postaja, kjer so angleške ranjence spravljali v vlake, je v razvalinah, tako, da so morali ranjence spraviti v veže sosednjih hiš.

Vojna z letali.

PARIZ, 29. (Kor.) Glasom neke vesti v »Tempsu« iz Nancy ja se je neko nemško letalo, ki je zelo visoko letelo, pojavilo nad središčem Nancyja. Tri bombe so padle v bližini justične palače in so bile 3 osebe ubite, 6 težko ranjenih, a več drugih, ki jim identiteta še ni ugotovljena, lahko ranjenih. Nemško letalo je bilo ojstro obstreljevano in je kmalu izginilo. Glasom neke vesti istega lista so bile tudi v torek vržene bombe, pri čemer je bilo 5 oseb ubitih.

Nemški glas o razširjenju črnovojniške dolžnosti v Avstro-Ogrski.

LIPSKO, 29. (Kor.) Uradna »Leipziger Zeitung« razpravlja o soglasnem sprejetju razširjenja črnovojniške dolžnosti v ogrsko-hrvatskem saboru ter kaže na neomajno voljo do zmage, ki se je kazala iz besed opozicijonelnih voditeljev in ministrskega predsednika. Nadovezujoč na razlage ministrskega predsednika grofa Tisze o skupnem vojevanju Nemčije in Avstro-Ogrske naglaša list, da resnemu duhu nemško-avstro-ogrske zveze odgovarja vojevanje. Ločene ali združene, izpolnjujejo zavezniške vojske svojo nalogo, ne da bi se uveljavljali drugi oziri razun militaričnega cilja, ki ga je bilo doseči tu ali tam. Složna v svojih diplomatičnih ciljih in v porabi za dosego teh ciljev potrebnih militaričnih sredstev bosta Nemčija in Avstro-Ogrska ta najsilneji boj, kar jih pozna zgodovina, dovojevala zmagonosno ter ustvarita podlago za nadaljnje vspevanje svojih držav in za povečano blaginjo svojih narodov.

List opozarja na poizkuse nasprotnikov, da bi sejali nesoglasja med zaveznike, poizkuse, ki so le znak izpoznanja, da se trosporazumu ne posreči, da bi razbil srednje-evropejski blok.

List zaključuje: Velevspešne operacije nemških in avstro-ogrskih vojska tako na vshodu kakor na zapadu izjalove v doglednem času tudi militarične načrte svojih nasprotnikov.

Nevtralci o postopanju Nemčije na morju.

BEROLIN, 29. (Kor.) Kako sodijo nevtralci o hinavskih angleških tožbah radi ojstrega postopanja nemških bojnih sil na morju, priča neki dopis v »Nieuwe Courant«. Opozarja, da je angleška admiraliteta razpisala premije do 20.000 mark za informacije o sovražnih bojnih silah na morju. To da je pobuda k špijonaži po trgovinskih ladjah, s čemer je angleška admiraliteta v vpoštev prihajajoča mala angleška vozila, v prvi vrsti ribiške parnike in čolne, sama postavila izven narodnega prava. Če se potem taka vozila po sovražniku uničujejo z ljudmi in imetjem vred, doseza posadke po nazoru dopisnika sicer strašna, ali pravična kazen.

Gospodarska in financijelna moč Nemčije.

BEROLIN, 29. (Kor.) V današnji seji centralnega odbora nemške državne banke je izvajal predsednik med drugim:

Drugo vojno posojilo je dovedlo do drugega velikega čina nemškega naroda na financijelnem polju, do največjega, ki ga je kdaj izvršil kak narod. Z nepremagljivo silo in novimi dokazi o nebmajni in soglasni odločnosti našega naroda je podala vsiljena nam borba čudovit izraz za borbo do zmagovitega konca, dočim je ves narod prezet od čutstva in volje služiti cesarju in domovini s krvjo in imetjem. Ta soglasna volja je prišla do izraza tudi v udanem skupnem delovanju vseh faktorjev, ki so se udeležili izvajanja oddaje posojila. Istotako sijajno kakor podpisovanje se je razvijalo vplačevanje. Vspeh obeh vojnih posojil države je jasen znak za to, da sta naše gospodarsko življenje in naš denarni trg tudi med vojno ostala zdrava in močna, in ne manji dokaz za to, da sta se kot predpogoj za to morala splošno vzdržati dolžnost vplačila in vplačilo, kakor tudi za to, da ohranitev likvidnosti v vseskupnih naših kreditnih organizacijah — toliko dobrovoljne, kolikor one, ki je povzročena po sili zakona — je in ostane zahteva višje potrebe za Nemčijo. Ta brezprimerna dobava denarja se je izvršila tudi brez omajanja denarnega trga. Dotok zlata in dobrovoljno delo nabiranja v narodu nadaljujeta še vedno. Mesec marc je prinesel znatno svoto nad 67 milijonov, a prvi trije tedni v aprilu so donesli nadaljno znatno ojačenje 24 miljonov mark.

Profesor Larsen o medsebojnih obtožbah vojskujočih.

KODANJ, 29. (Kor.) V »Politiken« odgovarja profesor Karl Larsen na odgovor Bediera v »Revue de Paris«. Konstatira, da Bedier mora priznavati delne neresničnosti ter posnemlje iz spomenice nemškega vojnega ministrstva obilico slučajev, ko francoske čete v lastni deželi plenijo in zagrešajo nasilstva vseh vrsti. Larsen zaključuje: Zdi se, da bi morali mi v nevtralni deželi gledati, da brzdamo svoje jezike o teh žalostnih poročilih različnih vojskujočih vlasti ter da se ne prenaglujemo v sodbi. Gotovo bodo prihajali kupi obtožnega materijala od te in one strani. Zaključna sodba in sklep naj bosta pridržana mirnejim časom. Zahtevata bolj splošne in vsestranske osvetljave, nego jo moremo imeti sedaj.

Francoski parlament.

PARIZ, 29. (Kor.) Zbornica je danes zopet začela s sejami. Med zakonskimi načrti, ki se predlože zbornici v tem zasedanju, je predlog za dovoljenje 6-mesečnega provizorija za drugo polletje 1915.

Sejo je otvoril predsednik Dechanel z nagovorom, v katerem se je najprej spominjal padlega poslanca Chaigneja in potem poslanca Pasquala, povrnivšega se iz nemškega vjetništva. Dechanel je zaključil s ponovnim zatrdilom, da je vsa Francija prežeta z neupogljivo voljo do zmage. Njegov govor je bil sprejet z navdušenjem. Zbornica bo imela po eno ali dve seji v tednu.

V zadnjem času so se vršili dogovori med vlado in člani parlamenta o vprašanju zaključenja zasedanja. Vlada se najbrže ne posluži svoje predpravice do zaključenja zasedanja. To se ima marveč nadaljevati, ne da bi zbornica po rešenju dela morala obdržavati seje. Na ta način bi mogel predsednik takoj sklicati zbornico, čim bi to zahtevali dogodki.

Sočutje nemškega cesarja ob požaru na gradu Kreutzenstein.

DUNAJ, 29. (Kor.) Povodom požara na gradu Kreutzenstein je doposlal nemški cesar nastopno brzojavko grofu Hansu Wilczeku:

»Ravnokar prejel vest o hudi požarni nesreči, ki je zadela vaš grad Kreutzenstein. V najhvaležnejšem spominu na užitka polne ure, ki sem jih smel preživeti v vaši krasni ustvaritvi, vam izrekam najprisrčneje sočutje ter se nadejam, da izguba ni tako huda, kakor se je bilo bati po prvih vesteh. Viljem I. R.«

Nemška cesarica je brzojavila: S posebnim sočutjem sem sprejela vest o delnem razrušenju vašega gradu Kreutzenstein in njegovih umetniških zakladov. Obžalujem najgloblje, da je požar uničil del dela vašega življenja in tako veliko umetniško ustvaritev. Avgusta Viktorija.

Avstro-Ogrske vstop v vojno.

III.

Vsled neugodnega izida bitke pri Przemyslanih, je morala biti prva skrb našega armadnega vodstva, da ne izpostavi vzhodno skupino Brudermanna in Böhm-Ermolija nadaljnim napadom velike premoči, ampak da ji pošlje nagio in zadostno pomoč. To pa se je zamoglo zgoditi le tako, da je bilo ustavljeno zmagovito prodiranje Auffenberga, in je dobila njegova armada ukaz, naj se obrne in pripravi za napad na krilo nevarnega sovražnika.

Nikakor ni bila lahka naloga, ki je bila poverjena Auffenbergu. Armade z veliko množino sledečih si provijantnih in municijskih kolon, ni mogoče obrniti tako lahko kakor rokavico. Toda akcija se je posrečila. Težavni problem je bil kljub izmučenju naših čet po težkih bojih in kljub slabim potom, bliskoma rešen. Dne 1. septembra še v boju za zmago s severnim sovražnikom, je stala glavna masa te armade že dva dni pozneje obrnjena s fronto proti jugu in pripravljena za napad preko Raweruske, zavarovana za hrbtom po slabejši skupini nadvojvode Jožefa Ferdinanda, ki je pri zasledovanju pri Komarovu poraženega sovražnika dospela notri do ozemlja pri Grubieszowu ob kotu Bug-Huczwa. Mojstrsko delo vojaške tehnike, ki je častno tako za vodstvo kakor tudi skrajno častno za čete!

Med tem pa se je dognalo, da ruska povodenj pri Zloczowu in Przemyslanih postavljenih varstvenih nasipov ni prebila brez težkih žrtev. Ona ni več drla neprestano proti zapadu, ampak se je pomikala deloma počasi in previdno od juga, vzhoda in severovzhoda proti Lvovu. Glavne mase so iz bojišča pri Przemyslanih krenile proti severozapadu, očividno sledeč klicem, ki so prihajali od 5. armade, ki je bila poražena pri Komarowu. Razmeroma slabejše sile so obkolile obmostje pri Haliczu na Dnjestru in so prodirale polagoma v ozemlju med to reko in Lvovom.

Bilo je jasno, da bližnja bodočnost ne dovede do glavnega napada na našo vzhodno skupino in krilnega napada Auffenbergove armade, ampak da je stala slednja pred težko nalogo. Zvesto trdnemu namenu, da se nadaljuje boj v svrho priklenitve ruskih sil, je zahteval položaj sklep, da je morala sedaj tudi vzhodna skupina poseči krilno v predstoječo bitko z Auffenbergom. Ta sklep je bil storjen tem lažje, ker so bile čete vkljub izmučenju jako navdušene.

Izvršiti pa je bilo treba za enkrat dva predpogoja. Četam se je moral dovoliti rok za odpočitek, četudi kratek in treba jih je bilo porabiti v zaključeni masi za važno nalogo krilnega napada. Oboje je zahtevalo nikakor ne lahek sklep: prepustitev Lvova.

Gotovo je bil prepuščen s tem sovražniku cenen uspeh. Toda za vzdržanje zemeljskih utrdb, ki so se nahajale okoli mesta, bi bila potrebna cela armada, ki bi vrh tega, obkoljena od treh strani, prišla v jako nevarne bojne razmere. Utrjeni pas je zadostoval za obrambo proti sovražni konjenici, če bi začetkom vojne nepričakovano udrla v deželo, nikakor pa se ne bi mogel upirati težki artiljeriji. Prisiljeni padec Lvova bi prinesel sovražniku moralično in vojaški uspeh in bi se sovražnik lahko bahal, da je zavzel trdnjavo.

Predvsem pa bi bile tamkaj zbrane čete brez odmora zapletene v boje in obkoljene od sovražnika, dočim je bil potreben vsak mož za predstoječo bitko. Sovražnik je namreč že 1. septembra zvečer pri Kulikowu trkal na vrata mesta. Zato je bilo izvršeno dne 2. septembra izpraznjenje Lvova. Vsa vzhodna skupina se je umaknila za Wereszyco, ki je tvorila s sosednjimi ribniki pri Grodeku izborno obrambno ozemlje. Tu so se zamogle čete odpočiti in okrepčati, dokler jih spopad Auffenbergove armade s sovražnikom, ki je prihajal od severozapada, ne pokliče na boj

Ta armada se je pomikala proti Rawiruski, kamor je dospela 5. septembra. Tekom prodiranja naj bi njeno desno krilo dospelo do železnice, ki vodi iz Jaworowa v Lvov in se pridružilo severnemu krilu fronte ob Wereszci.

To se je zgodilo dne 7. septembra, toda ne brez srditih bojev. Pri vsakem koraku proti Lvovu je naraščala masa sovražnika, predstražni boji so se kmalu razvili v bitko, s čemer je tudi za fronto ob Wereszyci prišel trenotek, da nastopi. Imela je nalogo, da izvojuje odločitev in armada je bila tudi svesta pomena trenutka.

Rusi, ki so pravo stanje teh izpočitih čet podcenjevali in se niso menili zanje in to še bolj vsled izpraznjenja Lvova, so bili nemalo presenečeni, ko so videli, da je dne 8. septembra prihajal mogočen napad preko nižine Wereszyce. Graški in lvovski armadni zbor pod generalom Boroevićem, sta zasedla onostranske višine in severno od Grodeka in veliki Janowski gozd. Na jugu, pri Komarnu, sta prodirala proti ruskim utrdbam temešvarski in z železnico došli budimpeštanski armadni zbor. Vmes se je postavil s sedmograškim korom armadni poveljnik Böhm-Ermolli.

Dne 9. in 10. se je srditi boj nadaljeval. Armadi generalov Boroevića in Böhma ste izvojevali uspeh za uspehom. Južno krilo je prodrlo celo 20 km naprej, graški armadni zbor pa se je prebil 16 km do Lvova. Auffenbergova armada dosedaj ni samo vzdržala sovražnih napadov, ampak je izvojevala z desnim krilom celo znatne uspehe.

Značaj modernih bitk je imel za posledico, da se je razvila mesto uničujočih odločitev, umorna in predvsem dolgočasna borba. Poraženi sovražnik se je vedno in vedno postavljal v bran v novih postojankah in se vsled močne artiljerije trdovratno upiral. Treba je velikih bojev, mnogo udarcev, predno je zlomljena odporna sila in izvojevana popolna zmaga. Naše čete so imele najbolje šanse, da dosežejo ta cilj, potrebovale so samo še nekaj časa, a ta čas jim ni bil usojen.

Že v trenotku, ko je bil izvršen sklep, naj pričnete obe armadi s prodiranjem čez Wereszyco, se je položaj na severu razvijal nevarno. Mogočni pritisk, ki ste ga izvrševali Danklova in Auffenbergova armada v zadnjih dneh avgusta, je bil ruskemu armadnemu vodstvu v povod, da je poslalo vsa razpoložljiva ojačenja, in na potu se nahajajoče vojaške transporte v ozemlje med Vislo in gornjim Bugom.

Ko so opazili Rusi, da je njihov kamarowski premagalec odstopil od njih, so z novimi ojačenji zopet udarili proti jugu. Skupina nadvojvode Josipa Ferdinanda, ogrožena v fronti in boku, se je morala korak za korakom umikati iz kota med Bugom in Huczwo ter se bližati zaledju Auffenbergove armade. To so že tekom

napredovanja preko Rawaruske napadle sovražne kolone, ki so prodirale od severovzhoda in vzhoda, tako da je bilo treba v varstvo glavne fronte napraviti proti vzhodu obrnjeno kljuko.

Med Wieprzom in Bugom, v okolici Cholma, je ruska bojna moč naraščala vedno bolj in se je v začetku septembra pomikala tudi proti desnemu boku Danklove armade, prav v istem času, ko je poizkušal srednjegališki armadni zbor, premagati z na desno obkoljujočim napadom ob Wieprzu sovražno pozicijo pod Lublinom. Ta manever je bilo seveda treba opustiti, ko so se Rusi pojavili od Cholma sem ob Wieprzu. Opustiti se je moral tudi namen, da bi se bila z medtem preko Visle pritegnjenim Woyrschevim domobranskim zborom istočasno z leve obkoljujoče napadla pozicija pod Lublinom. Ta zbor je bil ob izpremenjenih razmerah mnogo potrebnejši za ojačenje hudo ogroženega desnega krila in je napredoval v Tarnawo v pozicijo ob potoku Poru, za katerega sta se morala umekniti srednjegališki in požunski armadni zbor.

Do 9. septembra se je Danklova armada trdovratno upirala premoči. Ko pa je bilo ta dan levo krilo, Kummerjeva skupina, znatno potisnjena nazaj in je ruski napad ob potoku Poru vkljub najhrabrejšemu odporu upognil pozicijo pri Tarnawi, ni bilo več druge izbire, kot odpotegniti armado izpred premoči ter jo umekniti najprej na krasniško-frampolske višine, in ko je tren s težavo prispel preko tanewskega ozemlja, za to ozemlje.

Čas, ki je moral preiti za izvršitev tega namena, je dovoljeval še kratek rok za nadaljevanje velikega boja pri Lvovu, pri čemer je južno krilo zopet priborilo uspehe.

Nasprotno pa je na severu vsled prodiranja od Cholma med Wieprzom in Huczwo prodirajočih ruskih moči, Kavkazijcev, grenadirjev in gard, nastajala vedno večja nevarnost. Bližale so se vedno bolj zaradi pomanjkanja čet nezavarovane vrzeli med Danklovo in Auffenbergovo armado. Ko bi udrli Rusi v odprta vrata, bi jim bil pot v zaledje bojne fronte prost. Že 10. zvečer se je torej čutil general pehote Auffenberg primoran, umekniti središče in pri Rawaruski se boreče levo krilo, da skupaj s skupino nadvojvode Josipa Ferdinanda stvori proti severu obrnjeno fronto. Ta armada se je torej že 11. borila bolj proti severnemu sovražniku, kot pa proti svojemu pravemu nasprotniku. Zahvaliti se je bilo edino le hladnokrvni vztrajnosti vodstva in vrlinam čet, da se je armada mogla neomajno upirati divjemu navalu vsenaokoli nasproti prodirajočih mas, kakor daleč v morje segajoča skala.

Glavni namen dosedanje borbe je bil dosežen v najobsežnejši meri. Kar je Rusija po končanem prvem nastopu mogla dobaviti bojnih sil, smo jih pritegnili nase. Ne samo na vzhodu in severno je stala znatna premoč proti našim težko se borečim četam, temveč so se tudi v ozemlju južno od Dnjestra zbirale ruske moči v hitro rastočem številu in njih sprednje čete so se preko Stryja že začele bližati Drohobyszu. Ruske armade so naši nepričakovani udarci precej pomešali in jim zadali težke izgube. Kakor se je pokazalo potem, jim je bilo treba več tednov, da so se odpočile po težavah teh dni in spravile svoje čete v ono razpoloženje in grupacije, ki so bile potrebne za nove velike akcije.

Bilo je vsekakor neprijetno, takorekoč med ustnicami in čašo opustiti popolno poraženje okoli Lvova stisnjenih Rusov. Čas, v katerem bi bilo mogoče doseči ta cilj, je potekel. Če se ni hotelo te tako vrlo se boreče armade spraviti v nevaren položaj, ni bilo druge izbire, kot umik, za kar se je odločil vrhovni armadni poveljnik okoli poldneva 11. septembra. Ponosno, z vihrajočimi zastavami — vzele so s seboj vse ujetnike in zajete topove — so se začele naše čete umikati za San. Tudi v najtežavnejšem položaju se nahajajoča Auffenbergova armada se je mogla, četudi ob znatnih bojih in izgubah trena, spretno odločiti od sovržanika in potem nemoteno prekoračiti San. Semkaj je bila že prispela Danklova armada, ki je izborno znala uresničiti svoj namen povzročiti napredovanje trena v težavnem tanewskem ozemlju. Tako se je severna armada v zadnjem trenotku umeknila ruski premoči, ki jo je sama namenoma razvezala, da se po skoraj tritedenskih neprestanih bojih odpočije in zbere nove moči.

Nalogo, ki jo je splošni vojni položaj naznačil naši severni armadi za uvodno vojno, je izpolnila v polnem obsegu. Tu v velikih potezah začrtani potek dejanja da komaj slutiti obilico junaških bojev, činov požrtvovalne hrabrosti, z veseljem prestanih naporov. Poznejšemu času ostaja prihranjeno, da bo opeval slavo mnogoštevilnih junakov, ki so se v zmešnjavi neprestanih velikih bojev tako hrabro in vztrajno borili za domovino. Težko delo se ni dalo izvršiti brez znatnih izgub; veliko jih pokriva s krvjo napojeno bojišče. Toda težka izguba ni mogla zrahljati skupnosti armade. Vkljub vsem neizogibnim različnim pripetljajem vojne, vkljub spoznaji potlačujoče premoči hrabrega in dobro oboroženega sovražnika je najdragocenejša lastnost naše armade nedotaknjena izšla iz težkih ikušenj uvodne vojne: Nezlomljen je ostal drzni ofenzivni duh, in preden so pričakovali Rusi, ravno ko so se šele začeli pripravljati za novo veliko akcijo, so se videli že zopet ogroženi po novem mogočnem napadu. Kar so morda smatrali za poraz odpomoviti Avstro - Ogrske, je bilo v resnici le uvod v dolgo vrsto neminljivo velikih del naše in zavezniške armade, ki se zvesti svoji nalogi, da zdrobite številno premoč Rusije, vedno z novimi udarci korak za korak bližate temu smotru.

Nemčija in Anglija.

Nemško časopisje se je bavilo te dni z zanimivim in aktualnim vprašanjem: kdo je v tej vojni glavni sovražnik Nemčije? Do sedaj je veljalo kot aksiom, da je to Anglija. Sedaj pa se zdi, kakor da se vsaj v enem delu nemškega časopisja pripravlja preobrat v tem pogledu. Pojavlja se struja, ki vidi glavnega sovražnika Nemčije v Rusiji, a v Angliji »edinega prijatelja Nemčije«.

Vsi ti Nemci, so enoglasno izjavljali, da vidijo glavnega sovražnika v Angliji. Med temi je tudi maršal Hindenburg. Poznana je njegova izjava: Rusi nam niso nemili, samo Angleže mrzimo.

V Nemčiji si torej stojite nasproti dve struji z ozirom na vprašanje: kdo je največji sovražnik Nemčije?

Preobrat v anglofilski smeri je nastal še le nedavno, a to posebno v skupini tistih velikih trgovcev in bankirjev, ki se zbirajo okolo vplivnega lista »Berliner Tageblatt«. Od tistega časa — tako trdi glasilo čeških agrarcev »Venkov« — ko je Rusija napovedala, da bo ekspoprijirala velike zidovske posesti in ustanove, so začeli v imenovanem berolinskem listu izhajati strastni članki proti Rusiji, a precej simpatični napram Angliji. Tenor vseh teh razprav je trditev, da ni Velika Britanija, ampak Rusija največji sovražnik Nemčije in zato da se mora ta poslednja do skrajnosti boriti proti Rusiji.

Neki odlični nevtralni diplomat, ki potuje po vseh velikih mestih vojskujočih se držav, da se je izjavil v nekem razgovoru sledeče: Noben angleški politik ne dvomi na tem, da nemške države ni možno uničiti tako, kakor so mislili fanatiki v Parizu in Petrogradu. Nemci morajo — je menil diplomat — militarično uničiti Ruse in Francoze, ali Anglije ne. Zato ostaneta dva zmagovalca: **Nemčija in Anglija.** Kakor Nemci, imajo tudi Angleži v izvestnem pogledu že svoj uspeh. »Angleška vlada se nahaja sedaj v jako čudni situaciji. Ima interes na tem, da sedanje stanje stvari na kontinentu ostane kolikor le možno neizpremenjeno, ne glede morda na kake male izpremembe na belgijski obali. Ravnotežje sil na evropskem kontinentu, po katerem Anglija vedno stremi, je že tu. Na zapadu in na vzhodu nikdo ne napreduje in nikdo se ne umika — a svetovno morje je edino Angliji na dispozicijo. Misliti si moremo tudi, da bo hotela Anglija sovražnika, ki ga je vrgla s trgovskega področja, pokoriti tudi militarično. Ali Angliji je malo do tega. Ona noče nikakih lovorjev, nima nikakih idealov, ker je le praktična, a sad popolne zmage na kontinentu, do katere bi moglo priti le z nadaljnjim vlaganjem angleškega denarja in angleške krvi, bi pobrala ali Francija ali Rusija, ali pa — obe! To pa nasprotuje trgovskemu smislu Anglije. Za nemško nevarnostjo bi došla francoska, a za francosko — ruska! In tako je potek stvari ustvaril čudno konstelacijo. **Anglija je edini prijatelj, ki ga ima še Nemčija — danes!** Razumite me dobro: preračunjeno, ne iz ljubezni, je Anglija edina med državami, ki se vojskujejo z Nemčijo, ona, ki ne želi popolnega uničenja sovražnika, o katerem sanjajo ruski in francoski fantasti. To je pot, na katero se bo moralo misliti, kadar bodo hoteli pogasiti sedanji svetovni požar«.

»Nevtralni diplomat« je menil nadalje, da se obe veliki državi germanske krvi toliko sporazumete. **Seveda da bo moral nemški narod nekoliko žrtvovati od svojih idealov,** zato pa da bi dobil kasnejo krasno odškodnino na drugih poljih.

V istem smislu piše tudi prof. Monts v »Berliner Tageblattu«. Tudi on trdi, da je Anglija že dosegla svoj glavni cilj v tej vojni: **v trgovini in industriji je jako oslabila Nemčijo in — Francijo.** Popolno uničenje Nemčije pa da ne bi konveniralo Angliji ne v vojaškem, ne v trgovskem pogledu, ker bi se ojačila le Rusija. Tudi Monts vidi seveda v Rusiji glavnega sovražnika Nemčije.

Te izjave so v kričečem nasprotstvu z vsem, kar in kakor so do nedavno pisali in govorili o Angliji. Ali po strastnosti, s katero se v Angliji še vedno piše proti Nemčiji, ni soditi, da bi se Anglija res hotela odreči borbe proti Nemčiji, pri čemer ne smemo pozabiti na važno dejstvo, da je v Nemčiji le ena struja, ki priporoča sporazum z Anglijo, da zahteva druga sporazum z Rusijo.

In pa — vojna traja dalje in Nemčija in Anglija postopata druga proti drugi z največjim ogorčenjem. Nobena ne daje pardona. Iz zadnjih nemško- angleških polemik in angleških groženj je celo sklepati, da se odnošaji med obema državama — poostrujejo!

Ali v enem pogledu imajo veliko važnost ti nasprotujoči si glasovi: kažejo nam, **kaki vplivi in kake struje bodo igrale ulogo pri bodočem sklepanju miru!**

Domače vesti.

Vrlemu možu v slovo. V slovo možu, ki je tudi med našimi tržaškimi železničarskimi krogi dobro znan in visoko čislan, piše »Slov. Narodu« iz Maribora: »Čas vojne in ž njim združene razmere so tudi pri nas pustile vidne sledove. Vrste onih, ki so se ob vsaki priliki borili za naše narodne pravice, so se že v prvih dnevih sedanje svetovne krize močno skrčile. Nastale so vrzeli, ki bi jih v mirnem času ne mogli strpeti, kajti vsak posamnik je nam že nepogrešljiva moč. Občutnejša je pa taka izguba takrat, kadar gre za može, ki veljajo kot posredni voditelji in prvoborci naših narodnih prizadevanj. Take može vidimo neradi odhajati iz naše srede tudi sedaj, v času, ko je narodno delo omejeno na minimum. Tak slučaj imamo zopet zaznamovati. Dne 24. aprila se je od nas poslovil nadrevident Južne železnice, gospod **Ivan Kejžar.** Osem let je bival med nami, med prvimi prvi. Skozi osem let je uporabljal ves svoj službe prosti čas v probujo slovenskega naroda ob naši narodni meji v splošnem, v podrobnem pa za Maribor. Naštevati vse to delo v podrobnostih, nam seveda ni mogoče, ker bi v to potrebovali obsežnejšega prostora in časa, lahko pa trdimo, da je dosegel neprimerno mnogo in velikih uspehov. Ustanovil nam je troje lepih društev, oziroma organizacij, ki so za nas bile in bodo glavna in najtrdnejša opora, in sicer podružnico »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, »Dramatično društvo« in železničarsko moško in žensko podružnico Ciril - Metodove družbe. Demokrat skozinskoz, mož visokega narodno -političnega obzorja, je takoj spoznal, kje je treba v prvi vrsti zbirati, organizirati in utrjevati. Z majhnimi začetnimi močmi je zbral okrog sebe in nas veliko množico, ki našim nasprotnikom danes ne pripušča več, nas vtajiti, ali pa kratkomalo preiti. Velik je bil vpliv Ivana Kejžarja med nami, tako velik, da mu ostane za vedno, čeravno bo od nas oddaljen. V svojem uradu je bil vzor uradnika in zato je užival tudi pri svojih neslovenskih uradnikih-tovariših najvišji ugled in največje spoštovanje. To je seveda vedel vsak železniški delavec in zato je vsak železničar vanj gledal z zaupanjem in prepričanjem, da njegovi dobri stvari pomore do sigurnega uspeha. Ravno tu se je pokazala vsa Ivan Kejžarjeva spretnost. Ni bil eden onih, ki vse — možno in nemožno — obetajo, store pa samo malo, ali pa prav nič, kakršnih imamo, žalibože, tudi premnogo in kojih delovanje nam prav nič ne koristi, nasprotno pa pripravlja mnoge nevarnosti. Vedno držeč se samo možnega, je tudi delal samo v svrho dosege možnega, ali z drugimi besedami: Ivan Kejžar je bil skozinskoz narodno-realen politik. Zadnje tričetrt leta je moral Ivan Kejžar pretrpeti marsikaj bridkega. Prenašal je to z moško samozavestjo, vedoč, da je tudi trpljenju enkrat konec in da je plačilo potem tem lepše. Sedaj je nadrevident Ivan Kejžar premeščen na Gornje Štajersko, v Ljubno. Pride torej v kraj, kjer biva na tisoče delastva, med njimi do 3000 Slovencev in Hrvatov. Njegova energija ne pozna odmora. Ko minejo sedanji kritični časi, bo torej imel priložnosti dovolj, tudi onim našim rojakom pomagati, ki so bili doslej brez vodstva in prepuščeni sami sebi. Hvaležna tla se mu odpirajo in prepričani smo, da ga tudi v novi domovini čakajo bogati sadovi in uspešno delo. Ivan Kejžar nas ne zapušča. Gre le nekoliko dalje, opravljati in pripravljati polje narodnega probudnega dela. Zato ne žalujemo. Vidimo ga odhajati kot svojega odposlanca. Bog ž njim in sreča junaška kakor vedno doslej!« In vendar ostaja vprašanje: Zakaj odhaja ravno v tem izrednem času?

Uporaba kaznjencev za poljsko obdelovanje. C. kr. justično ministrstvo je poslalo vsem sodiščem I. in II. inštance ter vsem državnim pravdništvom in nadpravdništvom sledeči odlok: „Ob sedanjih izrednih razmerah je prav posebno važno, da se spomladansko poljsko delo opravi kar največ mogoče in zato zadobi potrebnih delavcev. V ta namen se je ozirati tudi pri izvševanju prisojenih kazni. Mnogokrat bo že z ozirom na gospodarstvo obsojenca samega, najsi bo samostojen posestnik ali le poljedelski delavec, odložiti ali pretrgati prisojeno kazen po § 401 kazenskega pravdnega reda ali po § 2., št. 1., črka a) cesarskega ukaza z dne 7. avgustu 1914, drž. zak. št. 207. Kolikor je preko določbe tega ukaza nujno potreba pritegniti kaznjence k poljedelskim opravkom, ker ne zadostujejo delavci, ki so na razpolago, se lahko po določbi § 2., št. 1., črka b) navedenega cesarskega ukaza na prošnjo političnega oblastva v prid občega gospodarstva pretrga izvršitev krajših kazni ali odloži, če se ni začela. Pri odločitvi o odlogu ali pretrganju prisojene kazni se je ozirati po zmislu cesarskega ukaza na to, da se ne izpuste na svobodo osebe, ki so nevarne državi ali lastnini, in da se ne uporabljajo kaznjenci, kadar je dovolj drugih delavcev, čeprav niso ravno tam, kjer jih je baš treba, pa se lahko s posredovanjem deželnih posredovalnic o pravem času pritegnejo.“ Svojci kaznjencev, ki se hočejo poslužiti dobrote tega odloka, naj se obrnejo, najbolje potom občine, odnosno žetvene komisije do pristojnega okrajnega glavarstva.

Peki so kaznivi, če zadržujejo kruh. Že več slučajev se je pripetilo, da peki niso marali prodati kruha na podiagi krušnih kart s pripombo, da oddajajo kruh le stalnim odjemalcem. To je proti zakonitim določbam, ker § 482. kaz. zak. izrecno pravi: Če trgovci, ki prodajajo blago, ki spada k potrebščinam vsakdanjega življenja, svojo zalogo prikrijejo ali se branijo kateremukoli kupcu prodati, so krivi prestopka in se morajo po okoliščini, kakor je blago potrebno, kaznovati prvič z denarno globo od deset do petdeset goldinarjev (dvajset, oziroma 100 kron); pri drugem slučaju je kazen podvojiti; tretji slučaj ima za posledico izgubo obrti. Ker karte za kruh in moko dajejo pravico za nakup v vsaki trgovini je v teh slučajih prestopek citiranega paragrafa.

Cene živil v obleganem Przemyslu. V krakovski »Nowi Reformi« z dne 26. aprila čitamo: V »Kuryeru Lwowskem« podaja Stanislav Szpytkowski te - le zanimivosti iz obleganega Przemysla: V zadnjih tednih pred padcem trdnjave je zavladalo silno pomanjkanje živil. Cene živil so dosegle naravnost fantastične vsote. Tako je stalo 100 kilogramov pšenice 660 kron, pšenične moke 840 K, rži 400 kron, ječmena 300 kron, ovsa 270 do 280 kron, sladkorja 2400 kron, 1 kura 50 kron, 1 goska 80—100 kron, 1 jajce 1 K 50 vin., 1 kg mesa 10 kron, konjskega mesa 6 K, 1 krava (srednja) 2450 kron, boljša krava 3600 kron, 1 star konj 700 kron, boljši konj 1500 kron, par dni staro tele 244 kron, hlebec vojaškega kruha 12 K, navadni kruh 20 kron, 100 kg krompirja 120 K, rdeče pese 900 kron, bele 600 kron, graha 600 kron, kaše in prosa 800 do 900 kron, slame 65 kron, sena 80 kron, 1 kg masla 24 K, 1 kg čokolade 24 kron, 1 liter malinovega soka 30 kron, 1 kg rozin 16 K, čebule 4 krone, 1 glava česna 30 vin., merica soli 5 do 6 kron, 1 liter 80% špirita 50 kron, ruma 35 do 40 kron, 1 kg sveč 7 kron, 1 liter petroleja 3 krone 20 vin., 1 zavoj tobaka, preje po 32 vin., 5 kron; 1 zavoj tobaka za pipo, preje po 10 vin., 3 krone; 1 škatljica vžigalic 1 krono in papir za cigarete, ki je preje stal 2 vin., 1 krono. Zanimivo je to, da nobeden prodajalec ni zahteval plačila za prodano stvar v denarjih, marveč samo v naturalijah.

Kvarjenje živil. Zelo je razširjeno mnenje, da so radi vojne popolnoma izgubili moč predpisi zakona o živilih in da ni več treba ravnati se po določilih, ki so bila izdana s takozvanim »Kodex alimentarius austriacus« o kakovosti živil. To pomotno ter interesom konsumentov jako kvarno mnenje se mora pobijati z vso odločnostjo. Če se je pripetilo, da se posameznih živil radi vojne ni moglo izdelovati, oziroma dobavljati v predpisani kakovosti, je ministrstvo za notranje stvari takoj ukrenilo, s posebnimi odredbami, da so se vpoštevale te posebne razmere. Izvzemši izjeme, ki so se določile za posamezna živila, pa se morejo proizvajati in smejo prodajati vsa druga živila le v predpisani kakovosti. Natančno nadzorstvo v tem oziru je tem potrebnejše, ker se spričo naraščajoče draginje živil često dogaja, da se na brezvesten način oddajajo konsumentom po visokih cenah pokvarjena, ponarejena ali manjvredna živila. S prodajo takih živil se ne odškodujejo samo posamezni konsumenti, časih morebiti celo v zdravstvenem oziru, ampak se bistveno tudi zmanjšuje uspeh preskrbnih naredb vlade za zadostno prehrano vsega prebivalstva. Vsem poklicanim oblastvom se je strogo naročilo, da zabranijo te, v sedanjem času težavne in drage aprovizacije jako škodljive postopke in zlorabe. Vsem nadzorstvenim oblastvom, predvsem občinam z organiziranim tržnim nadzorstvom, je zaukazano, da z največjo skrbnostjo pazijo na promet z živili in v sumljivih slučajih nemudoma vpošljejo vzorce dotičnih živil pristojnemu zavodu za preiskavo živil, oziroma, da vložе pri prestopkih zakona o živilih ovadbo pri kazenskem sodišču. Tudi zavodom za preiskavo živil je naročeno, da tudi po svojih uslužbencih pregledujejo živila v smislu § 26. zakona o živilih, ter da eventualno vložе ovadbo pri državnem pravdništvu.

Strašen čin obupanega očeta. Žagarski delavec Ivan Duk v Zagrebu je bil radi neozdravljive bolezni že več časa brez dela in zaslužka. Ko je te dni njegova žena odšla zdoma, je Duk svojima dvema otrokoma, katerih eden je bil star 3 leta, drugi pa 9 mesecev, zamašil usta s cunjami, nato ju pa s škarjami umoril! Ko se je mati vrnila in videla, kaj se je zgodilo, si je poizkusila z nožem vzeti življenje. Pripeljali so jo v bolnišnico. Duk je najbrže skočil v Savo.

Prva smrtna obsodba po izbruhu vojne v Gradcu. V Vrbi ob jezeru na Koroškem je ponoči pešec domobranskega polka št. 4 Ivan Popodi iz Trbiža napadel Franca Grilla, ga vrgel na tla, pokleknil mu na prsi in ga tolkel kričeč: „Denar sem, če ne, si mrtev!“ Iztrgal mu je denarnico z 212 kronami; ure in verižice mu ni mogel iztrgati. Drugi dan sta prijela dva orožnika Popodija v vojašnici. V blazini so našli še v listnici 192 K. Graško domobransko sodišče je obtoženca obsodilo na smrt na vešalih in v izključitev iz armade. Zagovornik je naznanil ničnostno pritožbo.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša : pristojbina znaša 40 stotink. :

Kdor ima „Edinost“ od 14. januarja, 4. julija 1912. in 1. februarja 1914., naj jih prinese Ins. odd. Edinosti proti primerni nagradi.

Dr. PEČNIK
Dr. PETSCHNIGG
TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

Umetno-fotografični atelje
Trst. ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst
Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrst. spomenike.
POSEBNOST: POVEČANJE ::: VSAKE FOTOGRAFIJE :::
Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.
Trst, ul. del Rivo štev. 42.

IVAN SIMONIČ Trst
ulica Belvedere 49
: TRGOVINA USNJA :
vseh vrst, črnih in barvanih ter nadplatov z izdelovalnico zgornjih čevljev. Velika - izbera potrebščin za čevljarje in sedlarje. Specijaliteta: podpetnik „PALMA“ !!!

Dr. HORVATH
TRST, CORSO ST. 17
Specijalist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI ŠIBKOST in NERVOZNOST za BOLEZNI v NOGAH in SKLEPIH.
Sprejema od 11 - 1 pop. in 4 - 6 zvečer ob nedeljah od 10 - 1.

Najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik so:

ki prinašajo vsak teden **mnogo zanimivih slik z bojišč** in o drugih važnih aktualni domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, **jako zanimiv, lep detektivski roman,** poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKE SLIKE“ so nepolitičen in nestrankarski ilustrovan tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKE SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, brivnica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov. „TEDNNSKE SLIKE“ stanejo četrt leta K 2·50, pol leta K 5·— in celo leto K 10·—. Naročniki dobe kot **nagrade** velik ilustrovan koledar, slike Preširna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKE SLIKE“ takoj! Novi naročniki dobe še vse letošnje številke.

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKE SLIKE“ brezplačno in poštnine prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKE SLIKE“
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10 I.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
TRST - Piazza della Caserma štv. 2, I. nad. - TRST
(v lastni palači) vhod po glavnih stopnjicah.

POSOJILA DAJE
za vknjižbo 5½ %
na menice po
na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po
4¼ %
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. - Vloga se lahko po eno krono. - ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE (HRANILNE PUŠICE).

Poštno hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952
Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, **popolnoma varno** proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter jo oddaja strankam v najem **po najnižjih cenah.**
STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dopold. in od 3 do 5 popold. Izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah